

Medzinárodná spolupráca medzi Košickým samosprávnym krajom a Moravsko-sliezskym krajom

Košický samosprávny kraj pokračuje v projektoch, ktorých cieľom je plnohodnotné využívanie zelených foriem energie.

V roku 2021 nadviazal Košický samosprávny kraj komunikáciu s Moravsko-sliezskym krajom, ako potenciálnym partnerom pri príprave projektových zámerov v novo programovom období. Obe župy dlhodobo pracujú na zelených riešeniach, ktoré odbremení životné prostredie a v novom programovom období majú záujem práve o rozvoj vodíkových technológií. Rovnako nás s Moravsko-sliezskym krajom spája zapojenie do Fondu na spravodlivú transformáciu - nástroj Európskej únie na poskytnutie podpory územiám, ktoré čelia sociálno-ekonomickým výzvam.

Charakter oboch krajov, ako aj rovnaká vízia ich rozvoja viedla k definovaniu konkrétnych projektových zámerov budúcej spolupráce s cieľom zlepšiť ich pripravenosť na nové programové obdobie a pomôcť k zefektívneniu čerpania eurofondov v programovom období 2021 – 2027, keďže v rámci obdobia 2014 – 2020 nedošlo k čerpaniu eurofondov na vedecko-výskumné účely.

V rámci predmetnej spolupráce sú jasne definované oblasti spolupráce za účelom prípravy spoločných projektových zámerov. Predmetné oblasti spolupráce sú:

A. MOBILITA

Oba kraje deklarovali, že im záleží na ekologických riešeniach, ktoré môžu prispieť k zníženiu negatívnych vplyvov na životné prostredie. Košický samosprávny kraj podal projektový zámer osadenia 90 vodíkových autobusov do Fondu spravodlivej transformácie. Zároveň Košický samosprávny kraj zakladá obchodnú spoločnosť W2H2 KSK s.r.o. so spoločnosťou Kosit a.s. za účelom výroby vodíka ako pohonnej hmoty do predmetných autobusov. Moravsko-sliezsky kraj má rovnaké ambície a teda cieľom spolupráce v oblasti mobility je najmä výmena skúseností v oblasti využitia vodíkových dopravných prostriedkov. Zároveň je v rámci tohto bodu deklarovaná spolupráca v oblasti rozvoja budúceho využívania malých modulárnych reaktorov (SMR), s možnou nadväznou výrobou vodíka.

B. CESTOVNÝ RUCH

V oblasti cestovného ruchu sa plánujeme zamerať na spoločný vývoj vodíkových lodí. Inšpiráciu sme čerpali od Moravsko-sliezskeho kraja ktorý osadil elektroloď na najmladšej priehrade – na Slezskej Harte. Košický samosprávny kraj má ambíciu podporiť zelený cestovný ruch rovnakou aktivitou. Krásy východu by mohli v budúcnosti domáci aj návštevníci obdivovať z paluby vodíkovej lode napríklad na Ružínskej priehrade. Metalhydridová technológia je vhodná na využitie aj pri vylepšení elektrolode, s ktorou chce prísť Košický samosprávny kraj v kooperácii s Moravsko-sliezskym krajom. Zostrojenie prototypu vodíkovej lode má odborne zastrešiť Strojnícka fakulta Technickej univerzity v Košiciach, ktorá vyvíja práve unikátne vodíkové technológie už niekoľko rokov. Spolupráca v oblasti vývoja vodíkových lodí je definovaná od výskumnej časti až po jej implementáciu.

C. INOVÁCIE

Košický samosprávny kraj založil v septembri 2021 Inovačné centrum Košického kraja. Moravsko-sliezsky kraj má založené Moravsko-sliezske inovačné centrum. Obe centrá si vymieňajú skúsenosti a pripravujú spoločné projekty na podporu start-upov a inovatívnych

technologických spoločností. Cieľom spolupráce v oblasti inovácií je rozvoj inovačného ekosystému. Zároveň plánuje Inovačné centrum Košického kraja využiť poznatky Moravsko-sliezského inovačného centra v oblasti poskytovania priamej finančnej podpory pre start-upy. Rovnako sa kraje zaväzujú k spolupráci medzi Centrum environmentálnych a energetických technológií (CZ) a Centrum výskumu vodíkových technológií (SVK). Tieto inštitúcie, ale aj vysoké školy spolu môžu spolupracovať, inšpirovať sa, odovzdávať si skúsenosti.

D. ENERGETIKA

Spolupráca v tejto oblasti je zameraná na výmenu skúseností v oblasti energetickej efektívnosti a environmentálnych dopadov energetických projektov. Oba kraje vedú rokovania pri príprave projektových zámerov v oblasti výmeny kotlov, geotermálnej energie a ďalších zdrojov energie. Moravsko-sliezsky kraj plánuje po vzore Košického kraja realizovať geotermálny vrt a teda výmenu skúseností a osvedčených postupov v prípade vrtu v Čižaticiach, považujú za prínosnú.

E. PARTNERSTVÁ

Vzhľadom na podobný rozsah aktivít a rozvojových projektov sa kraje zamerali aj na aktívne vyhľadávanie a spoluprácu na projektoch vo vyššie definovaných oblastiach pri získavaní finančných prostriedkov na takéto projekty. V rámci tejto oblasti sa upravujú aj vzťahy pri vytváraní nových partnerstiev medzi jednotlivými kraji, ako aj na európskej úrovni, a to predovšetkým vzájomné zbližovanie našich bruselských kancelárií.

Za účelom naplnenia predmetných cieľov spolupráce podpísal Košický samosprávny kraj s Moravsko-sliezskym krajom memorandum o spolupráci. Memorandum tvorí prílohu hlavného materiálu.